

Sektörlerdeki Güncel Gelişmeler

İktisadi Araştırmalar Bölümü
Eylül 2017

İÇİNDEKİLER

Enerji	3
İnşaat ve Konut	5
Otomotiv	7
Demir Çelik	9
Lojistik	11
Tekstil, Hazır Giyim ve Deri	13
Perakende	15
Beyaz Eşya	17
Turizm	19

RAKAMLARLA ENERJİ SEKTÖRÜ (AĞUSTOS 2017)

Kurulu Güç	Aylık	Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Elektrik Kurulu Gücü (MW)	81.356	Elektrik Üretimi (GWh)	27.552	195.147
<i>yıllık değişim</i>	% 4,3	<i>yıllık % değişim</i>	% 5,4	% 6,8
Kurulu Gücün Kaynaklara Göre Dağılımı		Üretimin Kaynaklara Göre Dağılımı		
<i>Hidroelektrik</i>	% 33,3	<i>Doğalgaz + LNG</i>	% 39,1	% 35,0
<i>Doğalgaz + LNG</i>	% 32,7	<i>Hidroelektrik</i>	% 17,5	% 23,0
<i>Yerli Kömür</i>	% 13,0	<i>İthal Kömür</i>	% 18,2	% 16,4
<i>İthal Kömür</i>	% 9,2	<i>Yerli Kömür</i>	% 14,4	% 15,3
<i>Rüzgar</i>	% 7,6	<i>Rüzgar</i>	% 8,2	% 6,2
<i>Güneş</i>	% 1,9	<i>Güneş</i>	% 0,0	% 0,7
<i>Jeotermal</i>	% 1,2	<i>Jeotermal</i>	% 1,5	% 1,7
<i>Petrol Yakıtları</i>	% 0,4	<i>Petrol Yakıtları</i>	% 0,5	% 0,9
<i>Diğer</i>	% 0,7	<i>Diğer</i>	% 0,8	% 0,9
Temel Göstergeler⁽²⁾		Enerji Piyasası		
İşyeri Sayısı (adet)	15.043	Piyasa Fiyatı (TL/MWh)	177,4	165,9
<i>Toplam İçindeki Pay</i>	% 0,8	<i>yıllık % değişim</i>	% 5,3	% 22,6
Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	95.018	Serbest Tüketici Sayaç Sayısı (bin adet)	4.482	3.730
<i>Toplam İçindeki Pay</i>	% 0,7	<i>yıllık % değişim</i>	% 88,8	% 75,2
Ortalama Günlük Ücret (TL)	133,8			
<i>Sektör Sıralaması</i>	22/88			

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

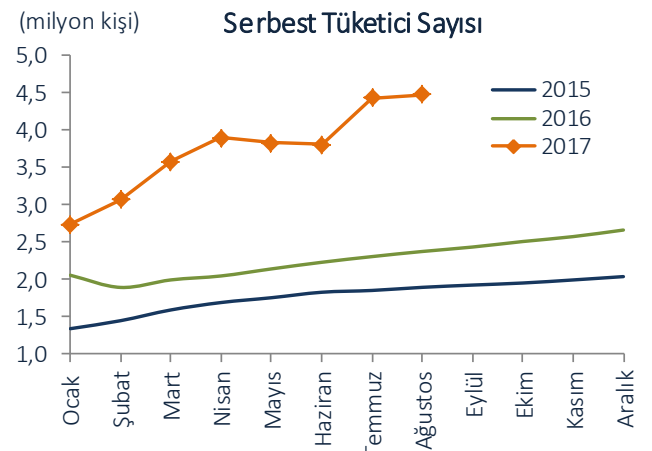
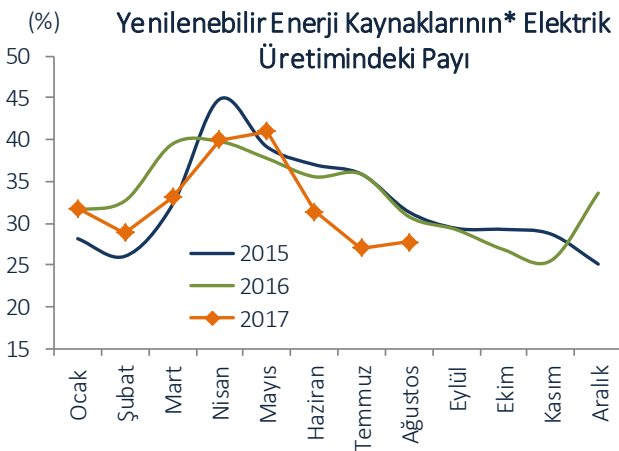
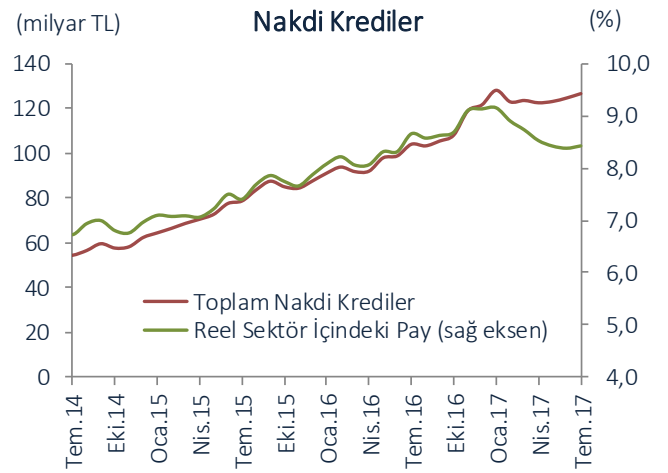
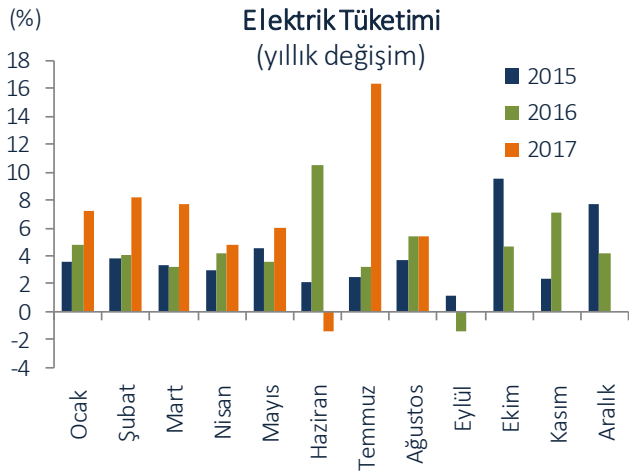
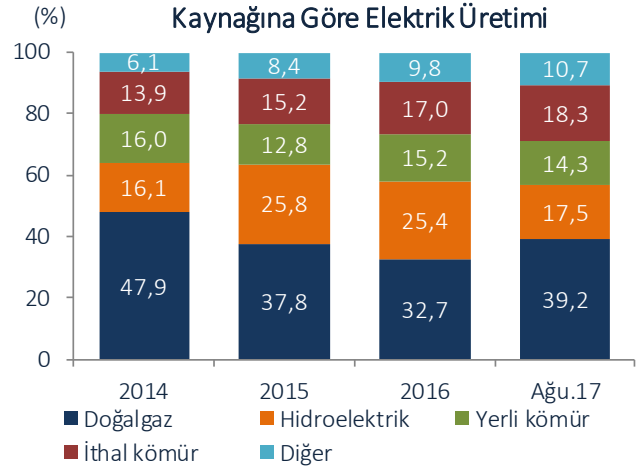
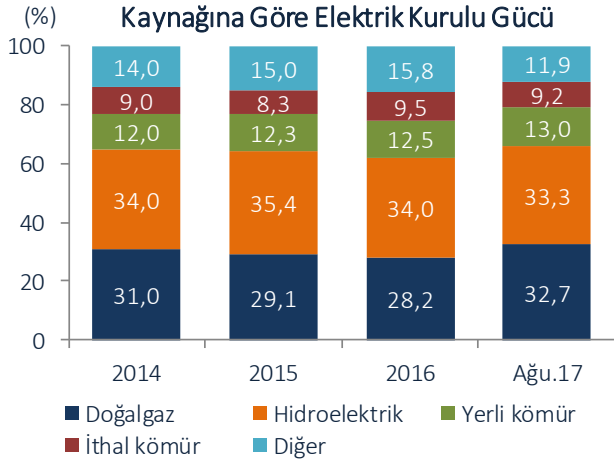
Kaynak: TEİAŞ, EPIAŞ, SGK

(2) Haziran 2017 verisidir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- BOTAŞ Eylül ayında dünyanın en büyük LNG firması olan Qatargas ile 1,5 milyon ton LNG sevkiyatı için üç yıllık anlaşma imzaladığını açıkladı. Anlaşma kapsamında ithal edilen LNG'nin, BOTAŞ'a ait Marmara Ereğlisi, özel sektöre ait İzmir Aliağa'da bulunan Ege Gaz ile Kolin ve Kalyon grubuna ait Türkiye'nin ilk yüzer LNG terminali (FSRU) olan Etki Liman İşletmeleri'ne taşınması planlanıyor. Katar, 2016 yılında Türkiye'nin spot piyasadan LNG ithalatı gerçekleştirdiği ülkeler arasında %43,3 payla ilk sırada yer alıyor. Doğalgazda arz güvenliği hedefi çerçevesinde BOTAŞ öncülüğünde Türkiye'nin ikinci FSRU yatırımının Akdeniz'de Kasım itibarıyla faaliyete geçirilmesi bekleniyor. Japon MOL firmasından kiralanacak FSRU gemisiyle birlikte yurt içinde LNG gazlaştırma kapasitesinin 117 milyon m³'e ulaşacağı tahmin ediliyor ([Doğalgaz Sektörü raporumuz](#)).
- Temmuz 2015'ten bu yana enerji borsası olarak faaliyet gösteren Enerji Piyasaları İşletme AŞ (EPIAŞ)'a doğalgazın da dâhil edilebilmesi için çalışmalar sürüyor. Mart 2017'de usul ve esasları yayımlanan düzenlemenin detayları 21 Eylül 2017'de Resmi Gazete'de yayımlandı. Böylece belirli şartlar dâhilinde doğalgaz ticaretinde alıcı ve satıcının bir araya getirilerek arz-talep dengesinin sağlanması ve gazda referans fiyat oluşumunun önü açılmış oldu.
- 2016 yılında Türkiye'de elektrik kurulu gücünün %28,2'sini oluşturan doğalgazla çalışan santrallerdeki kapasite kullanım oranının düşüklüğü bazı santrallerin kapanmasına sebep oluyor. Sistem güvenliği çerçevesinde doğalgazda kapasite mekanizması kurulması ve santrallere kapasite ödemesi yapılmasına ilişkin çalışmalar sürüyor.
- Yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimini destekleme mekanizması olan YEKDEM'e 2018 yılı için firma başvuruları 31 Ekim 2017'ye kadar alınacak. Üretim lisansına sahip, 1 Kasım 2007 ve sonrasında tamamen veya kısmen işletmeye girmiş olan firmaların başvurabileceği YEKDEM'e artan ilgiyle beraber sistemdeki toplam kapasite 2016 yılında Türkiye toplam kurulu gücünün %19,4'üne ulaştı.
- Elektrik fiyatlarına en son 1 Ocak 2016 itibarıyla getirilen %6,8'lik artışın ardından elektrik tedarikçileri 2018 yılı içinde iki adet fiyat artışı bekliyor. 2017'nin ilk sekiz ayında spot piyasada yıllık yaklaşık %22,6 artan fiyatlara rağmen elektrik perakende fiyatlarının artırılmaması tedarikçilerin kârlılığını olumsuz yönde etkiliyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TEİAŞ, BDDK, EPDK, EPIAŞ

(* Hidroelektrik (Baraj ve Akarsu), Rüzgar, Jeotermal, Güneş ve Atıklar)

RAKAMLARLA İNŞAAT VE KONUT SEKTÖRÜ (TEMMUZ 2017)

Üretim	Dönemsel	Kümülatif ⁽¹⁾	İç Talep	Dönemsel	Kümülatif ⁽¹⁾
Yıllık Reel Büyüme ⁽²⁾	% 6,8	% 6,5	Ciro Endeksi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 10,0	% 8,0
GSYH içindeki Pay ⁽²⁾	% 9,3	% 8,6	<i>Bina</i>	% 8,9	% 7,1
<i>yıllık değişim (puan)</i>	-0,03	-0,03	<i>Bina Dışı</i>	% 12,1	% 10,0
Yapı Ruhsatı Sayısı ⁽³⁾ (adet)	199.694	620.182	Tüketici Güven Endeksi ⁽⁴⁾	68,7	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 144,8	% 21,6	<i>Konut satın alma ihtimali</i>	% 6,6	-
Yapı Kullanım İzni Sayısı ⁽³⁾ (adet)	59.303	384.322	Konut Piyasası		
<i>yıllık % değişim</i>	-9,4	% 9,0	Konut Satışları ⁽⁵⁾ (adet)	120.198	890.430
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽³⁾ (kişi)	1.963.398	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 5	% 7,7
<i>Toplam içindeki pay</i>	% 14,0	-	İpotekli Satışlar (adet)	38.743	322.693
Ortalama Günlük Ücret ⁽³⁾ (TL)	86,9	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 6	% 23,5
<i>Sektör sıralaması</i>	68/88	-	Diğer Satışlar (adet)	81.455	567.737
Krediler			<i>yıllık % değişim</i>	% 4	% 0,4
Yurt İçi Krediler (milyar TL)	170,2	-	Konut Kredileri (milyar TL)	182,7	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 30,5	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 21,3	-
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 11,3	-	Konut Fiyatı (yıllık % değişim)	% 11,6	% 12,8
Yurt Dışı Krediler (milyar USD)	15,1	-	<i>İstanbul</i>	% 8,4	% 11,0
<i>yılbaşına göre % değişim</i>	% 14,4	-	<i>Ankara</i>	% 8,0	% 9,1
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 14,2	-	<i>İzmir</i>	% 19,5	% 19,4
Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,5	-	Yabancıların Gayrimenkul Yatırımları		
			<i>milyar USD</i>	0,4	2,8
			<i>yıllık % değişim</i>	% 13,6	% 31,1

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(2) 2017 2. çeyrek verisidir. (3) Haziran 2017 verisidir.

(4) Eylül 2017 verisidir. (5) Ağustos 2017 verisidir.

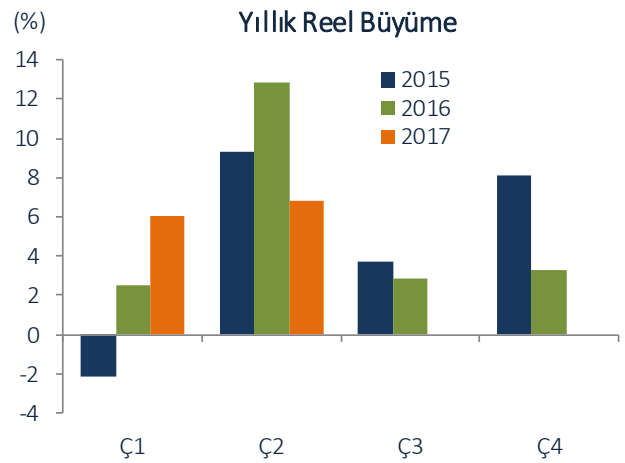
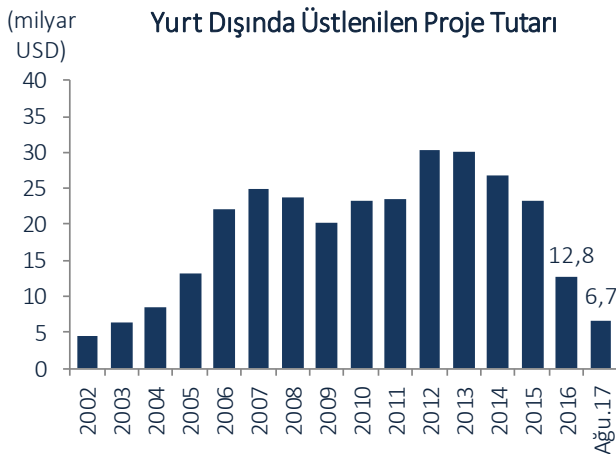
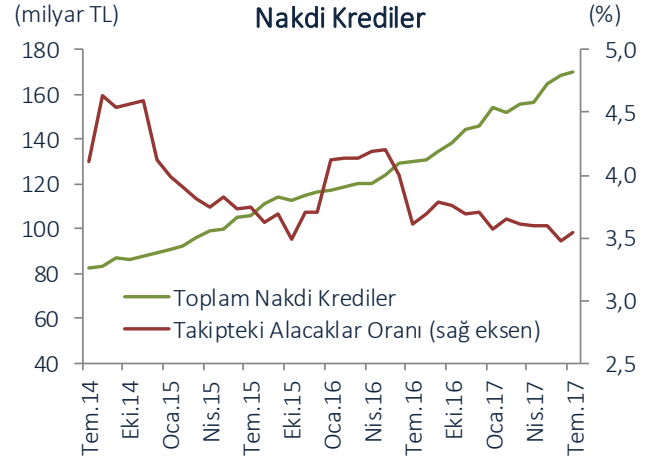
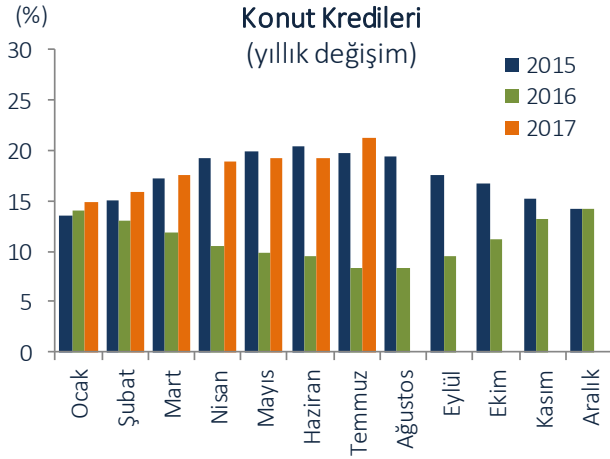
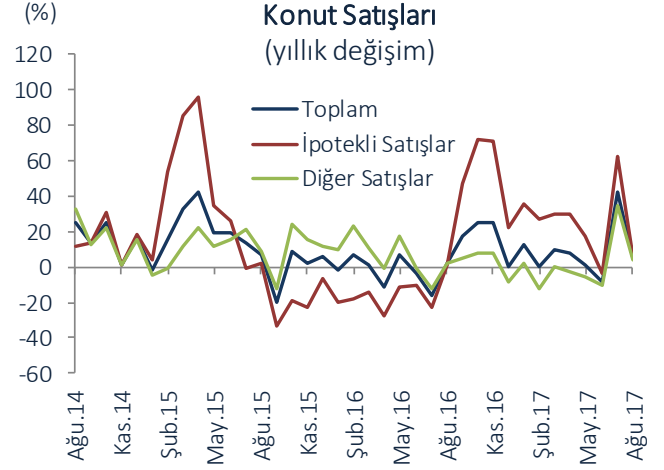
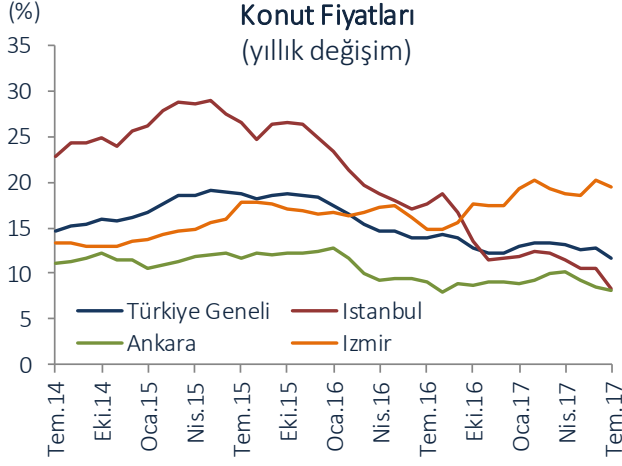
Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

Kaynak: TCMB, TÜİK, BDDK, Ekonomi Bakanlığı, SGK

GÜNCEL GELİŞMELER

- 2017'nin ikinci çeyreğinde inşaat yatırımlar içinde inşaat sektörü harcamaları yıllık bazda %25 artarak sektördeki üretim faaliyetinin ekonomik faaliyetin geneline paralel olarak canlı bir seyir izlediğini gösterdi. Ayrıca, Haziran ayı itibarıyla yapı ruhsatı sayısı bir önceki yılın aynı dönemine göre %144,8 ile oldukça hızlı arttı.
- Türkiye genelinde konut satışları Ağustos'ta yıllık bazda %5 arttı. Ocak-Ağustos döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre ipotekli satışlarda görülen belirgin artış, konut satışlarında konut kredilerinin sağladığı desteği teyit etti. Öte yandan, son dönemde özellikle lüks konut segmentinde gözlenen ve arz fazlasından kaynaklandığı düşünülen fiyatlardaki düşüş eğiliminin bir süre daha devam etmesi bekleniyor.
- Gayrimenkul sektörü genelinde son dönemde artan üretim ve finansman maliyetleri kârlılık üzerinde aşağı yönlü baskı yaratıyor. Özellikle büyük şehirlerde arsa fiyatlarında devam eden yükseliş ve demir-çelik fiyatlarında son aylarda yaşanan artışların inşaat sektöründe üretim maliyetlerini yukarı çektiği izleniyor. Talep koşullarındaki dalgalanmanın yanı sıra son dönemde sektörde vadeli satışlardan kaynaklanan nakit akışı sorunlarının da birçok firmayı olumsuz etkilediği belirtiliyor. Ayrıca, bu süreçte görece küçük ölçekli ve/veya nakit yönetiminde sorun yaşayan firma sayısının artabileceği sektör temsilcileri tarafından dile getiriliyor.
- Artan maliyetler ve konut stoku paralelinde inşaat sektöründe üretimin yılın ikinci yarısında bir miktar hız kesebileceği düşünülüyor. Maliyet artışlarının en geç yılın son çeyreğinde fiyatlara yansması bekleniyor. Kamunun iç piyasayı canlandırmaya yönelik tedbirlerinin ve vergi düzenlemelerinin Eylül sonu itibarıyla sona ermesiyle birlikte yılın geri kalanında konut piyasasında da talebin bir miktar yavaşlayabileceği düşünülüyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

RAKAMLARLA OTOMOTİV SEKTÖRÜ (AĞUSTOS 2017)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Talep	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Otomobil Üretimi (adet)	50.543	750.104	Yerli Otomobil Satışları (adet)	14.456	129.161
<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 3,4</i>	<i>% 33,3</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 41,6</i>	<i>% 18,9</i>
Ticari Araç Üretimi (adet)	25.790	335.189	İthal Otomobil Satışları (adet)	40.434	294.037
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 0,0</i>	<i>-% 4,8</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 7,6</i>	<i>-% 10,7</i>
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 20,2	% 17,2	Yerli Hafif Ticari Araç Satışları (adet)	8.364	67.364
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 85,6	% 86,2	<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 6,7</i>	<i>-% 2,1</i>
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽⁴⁾ (kişi)	195.771	-	İthal Hafif Ticari Araç Satışları (adet)	9.282	65.429
<i>Toplam içindeki pay</i>	<i>% 1,4</i>	<i>-</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 7,8</i>	<i>% 5,4</i>
Ortalama Günlük Ücret ⁽⁴⁾ (TL)	135,9	-	Tüketici Güven Endeksi ⁽³⁾	68,7	-
<i>Sektör sıralaması</i>	<i>20/88</i>	<i>-</i>	<i>Otomobil satın alma ihtimali</i>	<i>% 10,3</i>	<i>-</i>
Dış Ticaret			Krediler ⁽²⁾		
İhracat (adet)	62.567	898.745	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	17,2	-
<i>yıllık % değişim</i>	<i>-% 11,6</i>	<i>% 25,7</i>	<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 32,4</i>	<i>-</i>
İhracat ⁽²⁾ (milyar USD)	2,2	15,4	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 1,1</i>	<i>-</i>
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 41,5</i>	<i>% 26,6</i>	Yurt Dışı Krediler (milyar USD)	3,4	-
İthalat ⁽²⁾ (milyar USD)	1,8	11,3	<i>yılbaşına göre % değişim</i>	<i>% 4,5</i>	<i>-</i>
<i>yıllık % değişim</i>	<i>% 13,9</i>	<i>-% 4,4</i>	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	<i>% 3,2</i>	<i>-</i>
			Takipteki Alacaklar Oranı	% 1,6	-

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: TÜİK, TCMB, OSD, ODD, BDDK

(2) Temmuz 2017 verisidir. (3) Eylül 2017 verisidir. (4) Haziran 2017 verisidir.

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

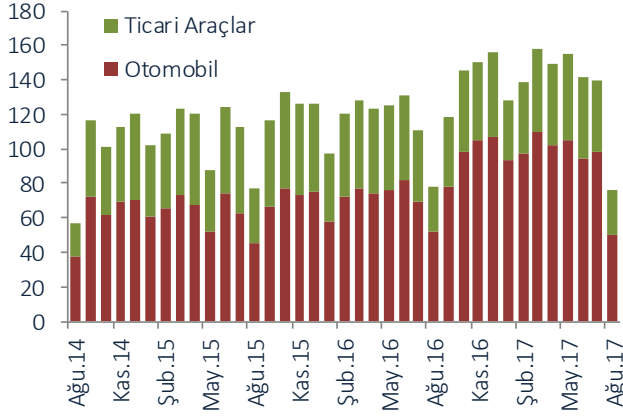
GÜNCEL GELİŞMELER

- Otomotiv sektöründe ikinci el satışları düzenlemeyi amaçlayan "İkinci El Otomotiv Yönetmeliği"nin önümüzdeki haftalarda yasalması bekleniyor. Yönetmelik ile ikinci el araç alım ve satımı yapan kişi ve kurumların bir düzene bağlanması amaçlanırken, araçların vasıflarına yönelik güvensizliklerin giderilmesi amaçlanıyor. Araçların kaporta, motor ve yürüyen aksamlarıyla ilgili bilgileri ekspertiz raporuyla belgelenirken, belli bir kilometreye kadar da garanti kapsamında olması hedefleniyor.
- Döviz kurlarında yaşanan artış ile ÖTV oranlarındaki düzenleme ile sıfır araç fiyatlarındaki artış oranlarının ikinci el piyasasına daha ılımlı yansıdığı gözleniyor. İkinci el pazarının 2017 yılının ilk 7 ayında bir önceki yılın aynı dönemine kıyasla %10 oranında büyümesi de bu durumu teyit ediyor. Sıfır araç piyasasına göre daha büyük olan ve yılın ilk 7 ayında 3 milyon araca ulaşan ikinci el otomotiv pazarının yılsonunda 6 milyon araca yaklaşacağı tahmin ediliyor.
- Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) tarafından yayımlanan verilere göre otomobil ve hafif ticari araç satışları Ağustos'ta geçen yılın aynı ayına kıyasla %1,4 artarak 72 bin 536 adete çıkarken, Ocak-Ağustos döneminde %2,3 azalışla 555 bin 991 adet oldu. ODD yılsonu toplam pazar büyüklüğü tahminini ise Mayıs ayında yukarı revize ettiği 875.000 - 925.000 adet aralığında tuttu. Özel tüketim vergisindeki artış ve TL'deki değer kaybının ithal ağırlıklı otomobil pazarına yansımaları nedeniyle bu yıla keskin düşüşle başlayan hafif araç satışları yılın ilk sekiz ayında geçen yılın aynı dönemdeki satışları neredeyse yakaladı. Bununla birlikte, geçen yılın son çeyreğinde vergi artışı beklentisiyle öne çekilen talep kaynaklı güçlü satışlarının bu yılın son çeyreğinde yakalanmasının zor olacağı düşünülüyor. Nispeten durgun olduğu gözlenen iç pazara karşın, ihracatın güçlü görünümü ise otomotiv sektöründe üretimi desteklemeye devam ediyor. Otomotiv Sanayii Derneği'nin (OSD) verilerine göre Ocak-Ağustos döneminde toplam araç ihracatı %25,7 artışla 900 bin adete ulaştı. Tutar bazında artış ise %26,6 düzeyinde gerçekleşti.
- Maliye Bakanı Naci Ağbal binek otomobillerin Motorlu Taşıtlar Vergisi'nin %40 oranında artırıldığını açıkladı. Diğer araçlarla ilgili olarak ise vergiler normal yeniden değerlendirilmesinde 2018 yılından itibaren motor silindir hacminin yanında vergisiz fiyatı da dikkate alınacak.
- Renault, Nissan ve Mitsubishi ilk aşamada 2022 yılına kadar sürecek işbirliği sürecini "Alliance 2022" adıyla duyurdu. Hazırlanan 6 yıllık planda üç markanın işbirliğinde 9 milyondan fazla araç üretilmesi ve 10 milyar euronun üzerinde katma değer yaratılması hedefleniyor. İşbirliği süresinde sadece elektrikle çalışan 12 modelin satışa sunulması hedeflenirken, 2020 yılına gelindiğinde sürücü etkisinin en az düzeye indirileceği otonom aracın tanıtılacağı kaydedildi.

SEKTÖRE BAKIŞ

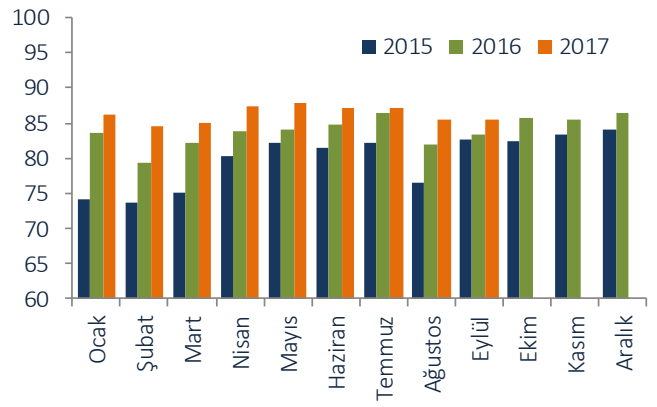
(bin adet)

Üretim

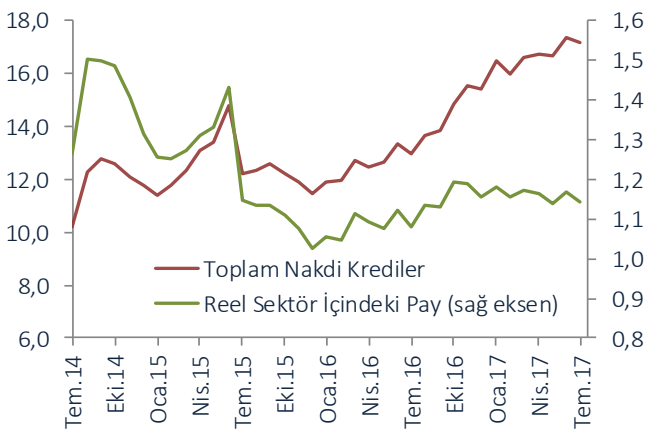
(%)

Kapasite Kullanım Oranı

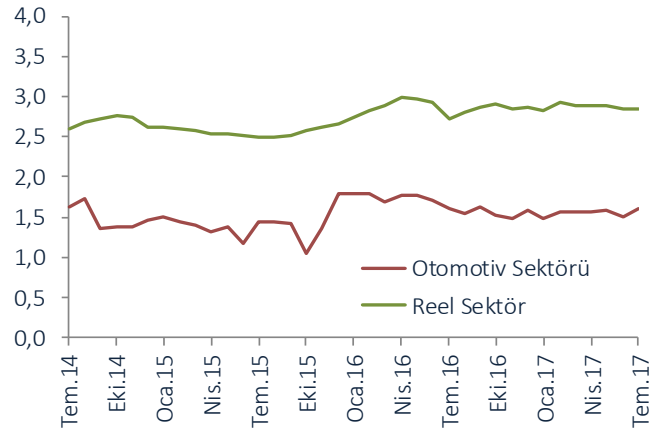
(milyar TL)

Nakdi Krediler

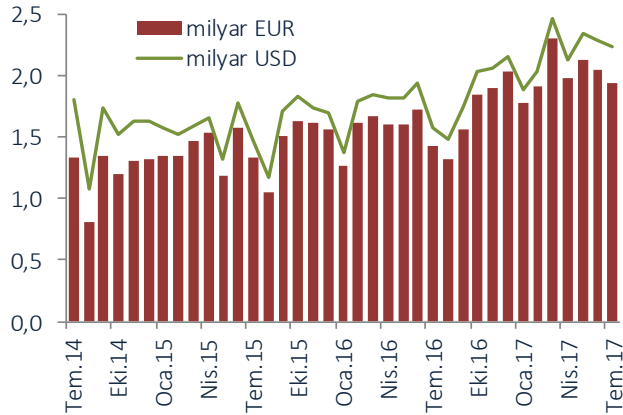

(%)

Takipteki Alacaklar Oranı

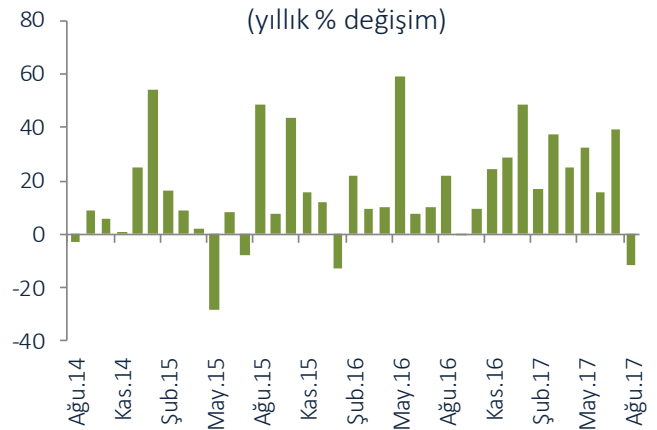

İhracat

Miktar Bazında İhracat

(yıllık % değişim)

RAKAMLARLA DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ (AĞUSTOS 2017)

Üretim ve Tüketim (milyon ton)	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Emtia Fiyatları ve Dış Ticaret	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Ham Çelik Üretimi	2,9	24,5	Demir Cevheri (USD/ton)	76,1	73,9
<i>yıllık % değişim</i>	% 3,7	% 12,3	<i>yıllık % değişim</i>	% 24,9	% 37,2
Kütük Çelik Üretimi	2,2	16,9	Dış Ticaret ⁽²⁾		
<i>yıllık % değişim</i>	% 8,8	% 9,2	İhracat (milyar USD)	1,8	11,9
Slab Çelik Üretimi	1,0	7,9	<i>yıllık % değişim</i>	% 24,5	% 7,4
<i>yıllık % değişim</i>	% 24,2	% 24,2	İthalat (milyar USD)	4,5	21,3
EAO Tabanlı Tesislerin Üretimi	2,2	17,0	<i>yıllık % değişim</i>	% 201,6	% 78,7
<i>yıllık % değişim</i>	% 19,3	% 18,8	Ciro ⁽²⁾		
BOF Tabanlı Tesislerin Üretimi	1,0	7,7	Yurt içi (yıllık % değişim)	% 79,3	% 47,0
<i>yıllık % değişim</i>	% 1,4	% 3,5	Yurt dışı (yıllık % değişim)	% 49,2	% 56,0
Sanayi Üretimi ⁽²⁾ (yıllık % değişim)	% 11,0	% 3,0	Krediler⁽²⁾		
Kapasite Kullanım Oranı ⁽³⁾	% 77,4	% 78,7	Yurt içi Krediler (milyar TL)	58,4	-
Uzun Çelik Tüketimi ⁽²⁾	2,1	10,1	<i>yıllık % değişim</i>	% 19,4	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 49,8	-% 5,0	Sektörel krediler içindeki pay	% 3,9	-
Yassı Çelik Tüketimi ⁽²⁾	1,7	9,8	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,2	-
<i>yıllık % değişim</i>	% 14,7	-% 3,0			

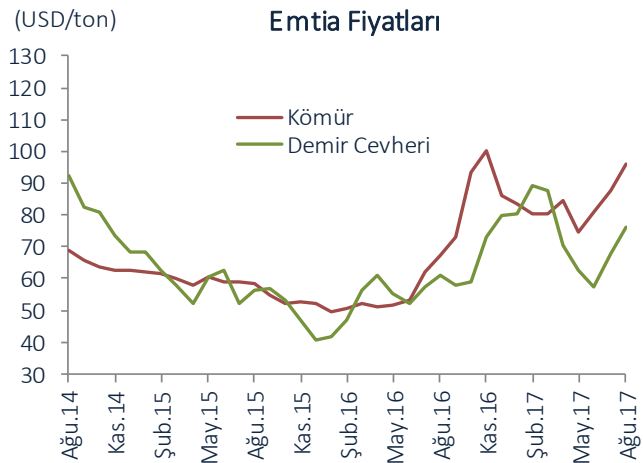
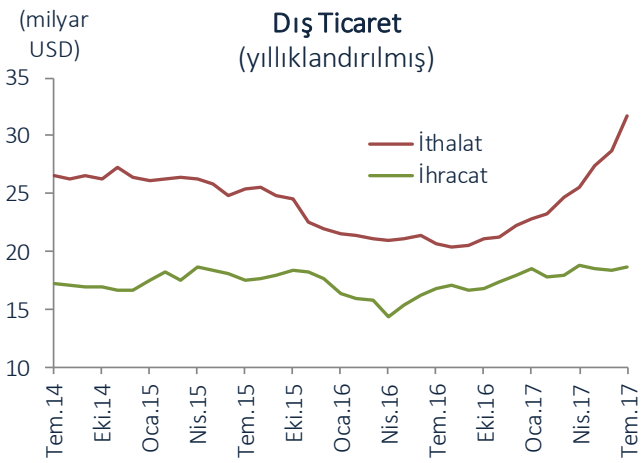
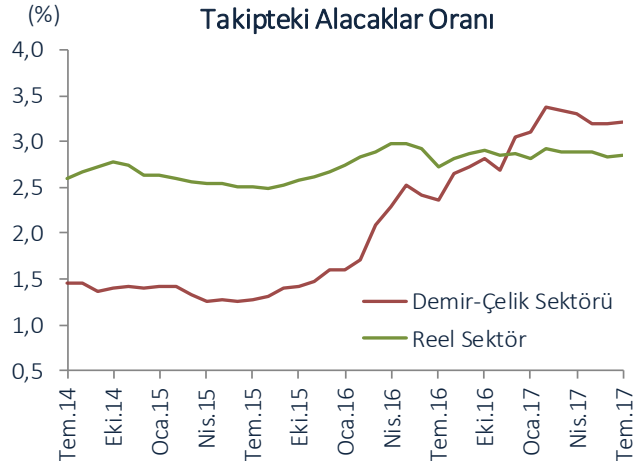
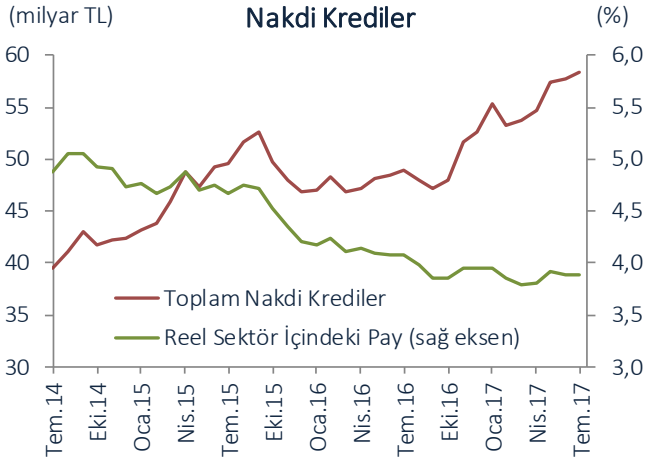
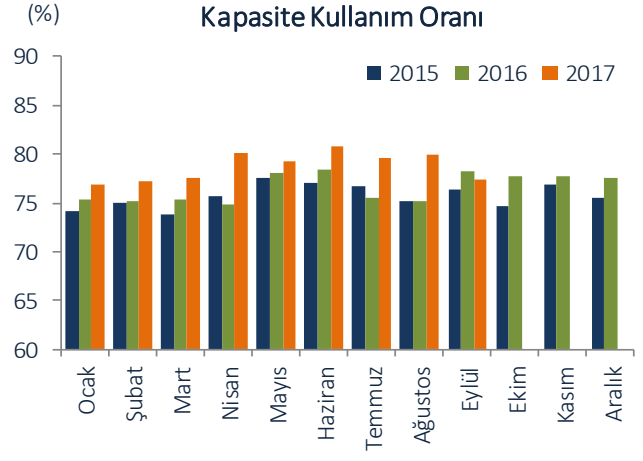
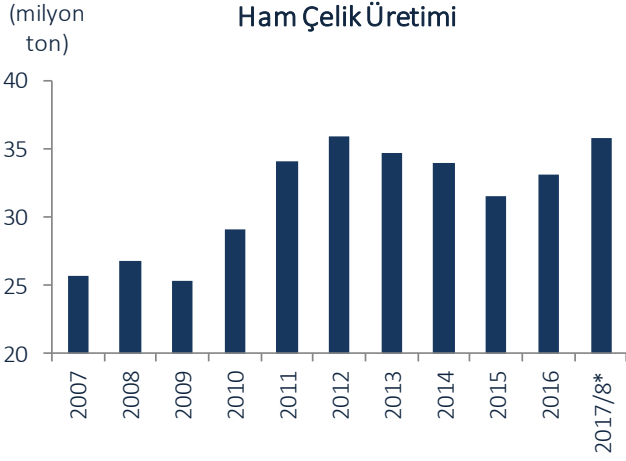
(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.
(2) Temmuz 2017 verisidir. (3) Eylül 2017 verisidir.

Kaynak: TÜİK, TCMB, Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, Dünya Bankası

GÜNCEL GELİŞMELER

- Son aylarda yurt içinde özellikle uzun çelik tüketiminde yaşanan artış paralelinde ham çelik üretiminin de yükseliş eğiliminde olduğu görülüyor. Yılın ilk 8 ayı itibarıyla ham çelik üretimi yıllık bazda %12,3 oranında arttı.
- Son dönemde inşaat demirinde artan fiyatlar nedeniyle inşaat sektörü ile demir-çelik sektörü arasında yaşanan gergin süreç, demir-çelik sektörünün ihracatına yansımaya başlamış görünüyor. İnşaat sektörü, inşaat demiri ihracatına vergi getirilmesini talep ederken, demir-çelik üreticileri satışlarını yurt dışından yurt içine kaydırmaya başladı. Geçici verilere göre, Ağustos ayında çelik ihracatının miktar bazında %21, tutar bazında ise %3 oranında geriledi. Yılın ilk 8 ayı itibarıyla ise, miktar bazında ihracatın %10 oranında yükseldi. İnşaat demiri sektörün en fazla ihraç ettiği ürün konumunda.
- Üretim faaliyetlerinde demir çelik ürünlerini girdi olarak kullanan sektörler son dönemde artan fiyatların üretim maliyetlerini olumsuz etkilediğini dile getiriyorlar. Bu çerçevede, söz konusu ürünlerin ithalatına uygulanan vergilerin azaltılmasına yönelik talepler gündeme gelirken, bu durumun demir-çelik sektörünün yurt içi satışlarına olumsuz yansiyebileceği ifade ediliyor.
- Dünya çelik üretiminde 10. sırada yer alan Hintli Tata Steel ile 15. sırada yer alan Alman Thyssenkrupp Avrupa'daki çelik üretim faaliyetlerini %50-%50 ortaklıkla kuracakları şirkete devretmek için anlaşma imzaladı. İki çelik üreticisinin kuracağı ortaklık ArcelorMittal'in ardından Avrupa'nın ikinci büyük çelik üreticisi olacak. Tata Steel tarafından yapılan açıklamada, Avrupa pazarına Çin başta olmak üzere diğer ülkelerden gelen ucuz ürünler ve inşaat sektörü kaynaklı talebin zayıf seyri nedeniyle oluşan kapasite fazlasının çözümü için birleştikleri belirtildi. Thyssenkrupp CEO'su Heinrich Hiesinger benzer açıklamalarda bulunarak, kapasite fazlası başta olmak üzere yaşanan sorunların yeniden yapılanmayı zorunlu kıldığını ifade etti.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, TCMB, Türkiye Çelik Üreticileri Derneği, Dünya Bankası

(*) Yıllıklandırılmış

RAKAMLARLA LOJİSTİK SEKTÖRÜ (AĞUSTOS 2017)

Karayolu Yük Taşımacılığı	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Yıllık % Değişim ⁽²⁾	Krediler ⁽³⁾	Aylık
Türk Araçları ile İhracat (sefer)				Tutar (milyon TL)	
Irak	40.028	316.458	%17,6	Demiryolu Taşımacılığı	1.041
Suriye	14.138	97.345	%7,7	Karayolu Yük Taşımacılığı	13.930
Almanya	8.299	63.613	%1,3	Denizyolu Taşımacılığı	14.737
<i>Toplam</i>	<i>104.778</i>	<i>821.185</i>	<i>%8,9</i>	Havayolu Taşımacılığı	9.924
Türk Araçları ile İthalat (sefer)				Diğer Taşımacılık ve Depolama	24.099
Almanya	7.698	64.466	-%4,2	yıllık % değişim	
Irak	8.627	58.344	%216,6	Demiryolu Taşımacılığı	7,7
İtalya	4.674	41.911	%18,8	Karayolu Yük Taşımacılığı	20,6
<i>Toplam</i>	<i>36.124</i>	<i>295.497</i>	<i>%21,1</i>	Denizyolu Taşımacılığı	15,2
Denizyolu Taşımacılığı				Havayolu Taşımacılığı	99,1
Türk Gemileri ile İhracat (milyon ton)	1,2	10,1	%1,6	Diğer Taşımacılık ve Depolama	77,5
Türk Gemileri ile İthalat (milyon ton)	1,6	14,2	-%6,5	Takipteki Alacaklar Oranı (%)	
Baltık Kuru Yük Endeksi	1184	997	%80,5	Demiryolu Taşımacılığı	1,0
Havayolu Taşımacılığı				Karayolu Yük Taşımacılığı	3,2
Yolcu Sayısı (milyon)	21,6	126,9	%9,2	Denizyolu Taşımacılığı	3,9
Taşınan Yük miktarı (bin ton)	383	2.222	%9,6	Havayolu Taşımacılığı	0,2
				Diğer Taşımacılık ve Depolama	1,3

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(2) Kümülatif değerdeki değişim.

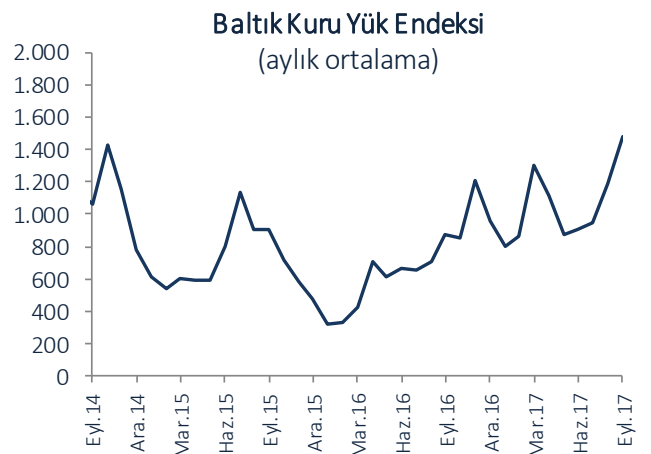
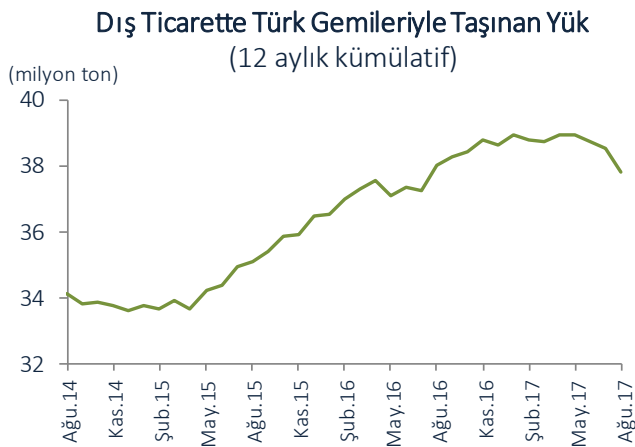
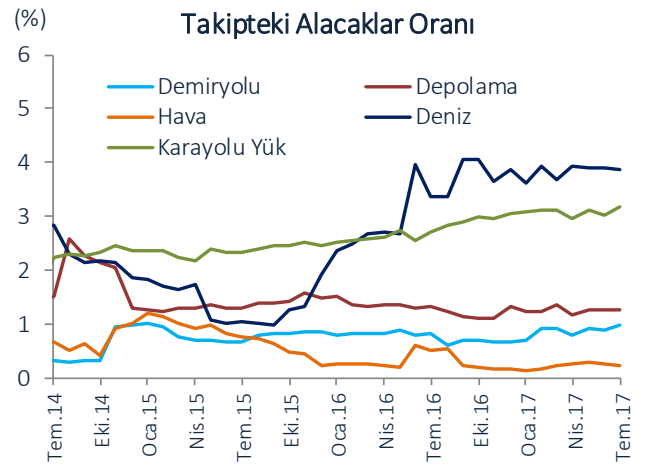
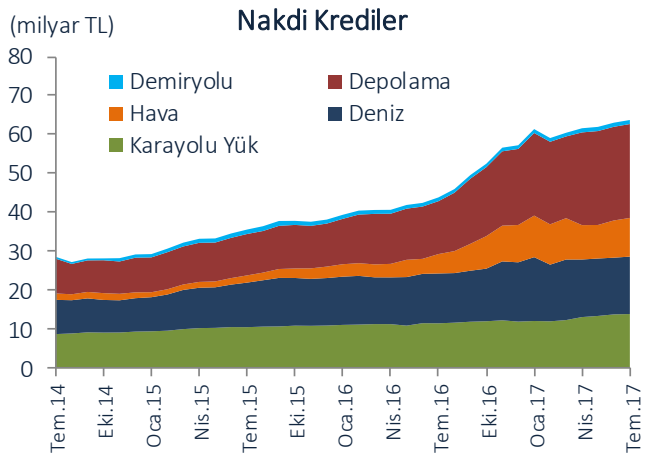
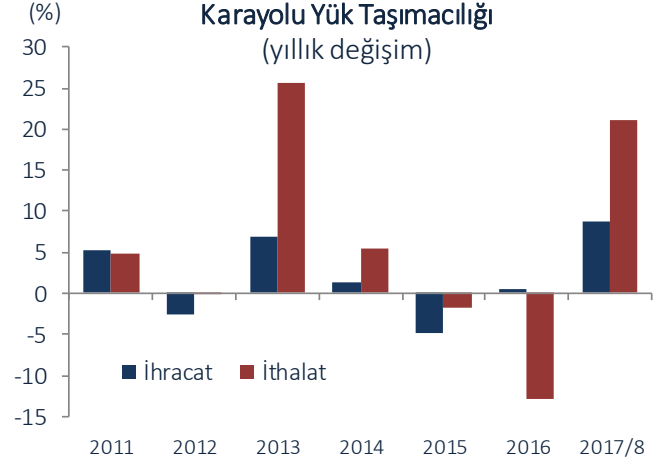
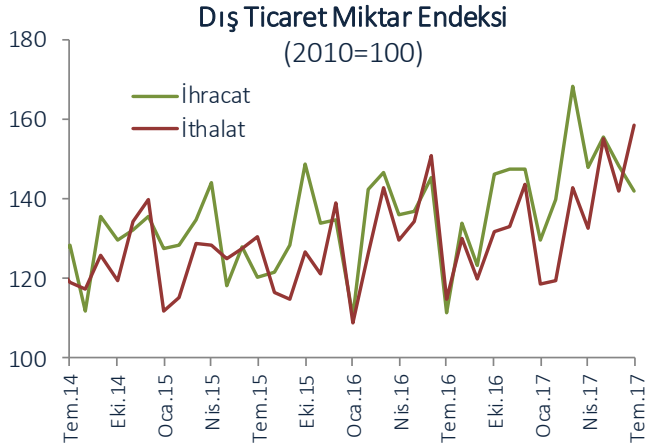
(3) Temmuz 2017 verileridir.

Kaynak: UND, DHMI, Reuters, UDHB, BDDK

GÜNCEL GELİŞMELER

- Kuzey Irak'ta yaşanan gelişmeler Habur sınır kapısıyla ilgili endişeleri gündeme getiriyor. Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci güvenlik endişeleri nedeniyle Habur'dan giriş çıkış yapan araç sayısında düşüş olduğunu, kontrollerin sıklaştırdığını, orta vadede Ovaköy'de yeni bir kapı açılması da dahil çeşitli alternatifler üzerinde çalışmalar olduğunu açıkladı.
- Türkiye'den Avrupa'ya yapılan kara yolu yük taşımacılığında Kapıkule ve Hamzabey sınır kapılarında Eylül ayı başından bu yana AB makamlarınca yapılan ilave kontroller nedeniyle araçların uzun süre bekletildiği kaydediliyor. Nakliyeciler beklemeler nedeniyle müşterileri ile sorun ve sefer kaybı yaşarken, bazı AB ülkelerinin geciken siparişler sebebiyle Balkan ve Kuzey Afrika ülkelerine yönelebildikleri belirtiyor.
- Türkiye ve Çin arasında 7-8 Eylül'de Pekin'de gerçekleştirilen Uluslararası Yolcu ve Eşya Taşımacılığı Teknik Toplantısı'nda iki ülke arasında karayolu taşımacılığı ve ticaretinin gelişimi için sürücü vizelerinin kolaylaştırılmasına yönelik görüşmeler planlandı. Araçların boş girişine yönelik kotalar ikili/transit geçişte 20.000 ve üçüncü ülkelere geçişte 10.000 araç olarak belirlendi.
- Çin'in "Kuşak ve Yol" girişimi kapsamında boğaz geçişlerinin yanı sıra Bakü-Tiflis-Kars'a ulaşacak demir yolu projesinin devamı olarak Edirne-Kars arasında inşa edilecek hızlı tren projesinin finansmanı için Çin ile 30 milyar dolara ulaşacak bir anlaşma için görüşmeler yapıldığı ifade ediliyor. Türkiye'yi doğusundaki ülkelere bağlayacak olan Bakü-Tiflis-Kars Demiryolu Projesi'nde test sürüşleri aşamasına gelinmiş bulunuyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, BDDK, Reuters, UND, UHDB

RAKAMLARLA TEKSTİL, HAZIR GIYIM VE DERİ SEKTÖRLERİ (TEMMUZ 2017)

Üretim ve Tüketim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Dış Ticaret	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Tekstil			Tekstil		
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	% 27,0	% 1,8	İhracat (milyon USD)	859	6.299
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾	% 80,5	% 79,3	<i>yıllık % değişim</i>	% 18,9	% 1,1
Ciro Endeksi (yıllık % değişim)	% 60,3	% 27,5	Hazır Giyim		
Hazır Giyim			İhracat (milyon USD)	1.331	8.584
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	% 28,1	-% 4,2	<i>yıllık % değişim</i>	% 17,7	-% 3,0
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾	% 81,1	% 78,9	Deri		
Ciro Endeksi (yıllık % değişim)	% 42,9	% 15,5	İhracat (milyon USD)	89	700
Deri			<i>yıllık % değişim</i>	% 33,4	% 8,9
Sanayi Üretimi (yıllık % değişim)	% 24,0	% 7,7	Krediler		
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾	% 58,7	% 58,4	Tekstil ve Hazır Giyim		
Ciro Endeksi (yıllık % değişim)	% 39,5	% 15,7	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	63,9	-
Yıllık Üretici Enflasyonu⁽³⁾ (%)			<i>yıllık % değişim</i>	% 20,3	-
Tekstil	% 19,8	% 20,3	<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 4,3	-
Hazır Giyim	% 7,4	% 8,6	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,6	-
Deri	% 10,5	% 10,5	Deri		
			Yurt İçi Krediler (milyar TL)	3,4	-
			<i>yıllık % değişim</i>	% 17,2	-
			<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 0,2	-
			Takipteki Alacaklar Oranı	% 4,6	-

(1) Yılbaşından ilgili aya kadar olan zamanı kapsamaktadır.

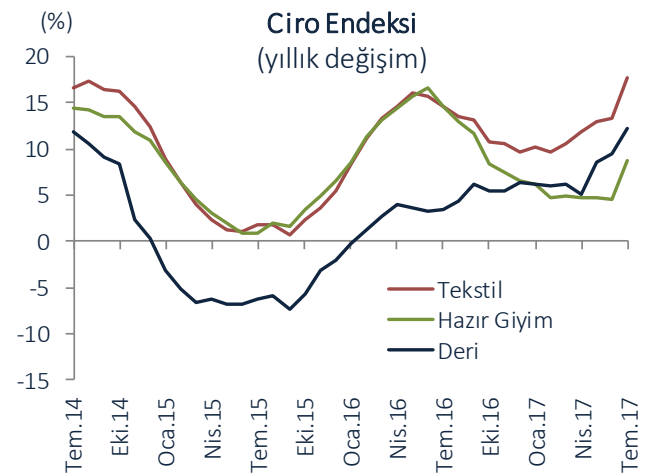
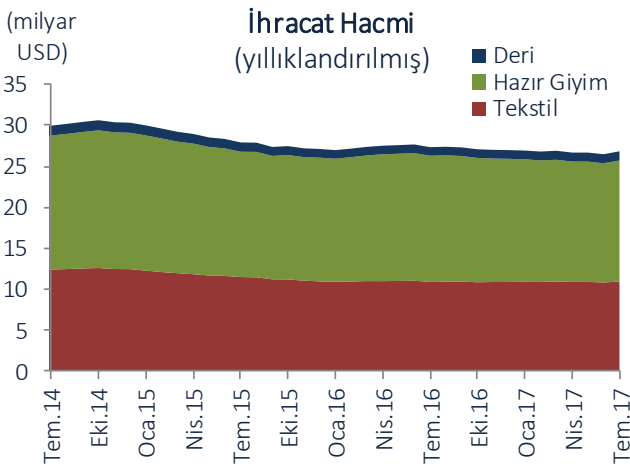
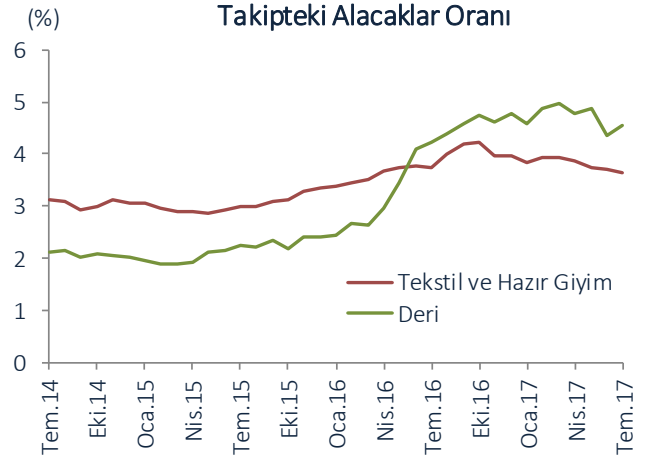
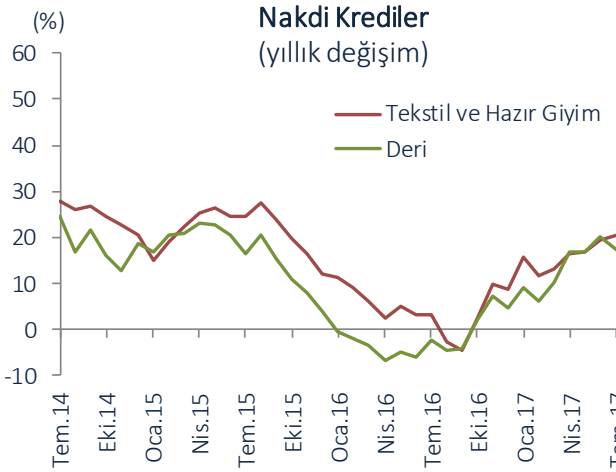
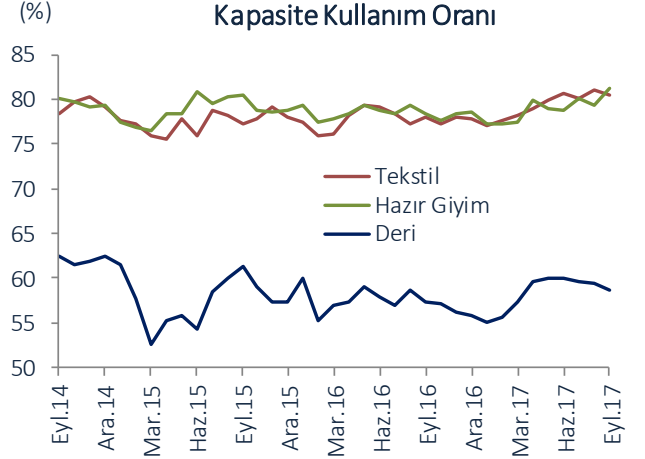
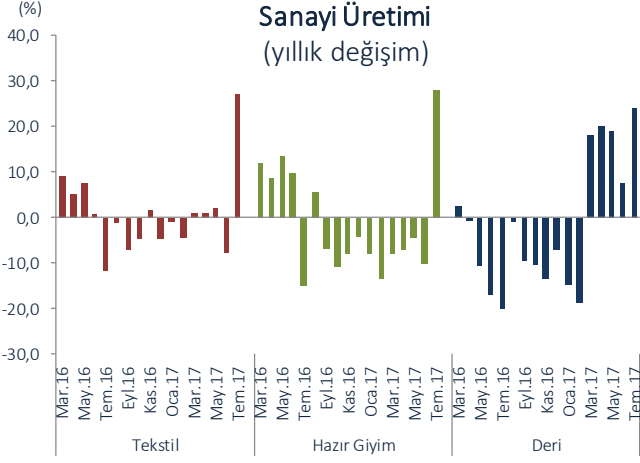
Kaynak: TÜİK, TCMB, BDDK

(2) Eylül 2017 verisidir. (3) Ağustos 2017 verisidir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Temmuz'da tekstil, hazır giyim ve deri sektörlerinde üretim baz etkisiyle bir önceki yılın aynı dönemine göre hızlı yükselişini sürdürdü.
- Tekstil ve hazır giyim sektörünün İstanbul'daki geleneksel perakende merkezlerinden biri olan Osmanbey'de son dönemde artan boş dükkan sayısı dikkat çekiyor. Sektör temsilcilerinin değerlendirmelerine göre, bölgede azalan iş hacmi ve nakit yönetiminde yaşanan sorunlar çok sayıda iş yerinin kapanmasına yol açtı. Bu süreçte boşaltılan mağazaların bir kısmının ise faaliyetlerini Merter gibi piyasanın görece daha canlı olduğu semtlere taşıdığı ifade ediliyor.
- Deri sektöründe Rusya ile ticaretin görece olumlu bir seyir izlediği görülüyor. Rusya'ya yönelik ayakkabı ihracatı Temmuz'da bir önceki yılın aynı dönemine göre %126 artarken, sektörde %13'lük payıyla en büyük pazar konumunda olan Irak'a yönelik ihracat da %15 yükseldi. Son dönemde Irak'a yönelik artan jeopolitik risklerin, önümüzdeki dönemde bu ülkeye yapılan ihracata yönelik belirsizlik yaratmasından endişe ediliyor.
- Türkiye'ye yerleşen Suriyeli mültecilerin faaliyet alanı olarak büyük ölçüde tekstil ve hazır giyim sektörüne yönelmesi, sektörde kayıt dışılığın ve haksız rekabetin artmasına yol açıyor. Söz konusu firmaların üretim teknolojisi, tasarımı ve kalitesi bakımından Türk firmalarının oldukça gerisinde kaldığı ancak, düşük ücretle işçi çalıştırılması sayesinde maliyet avantajı yakaladığı biliniyor. Söz konusu gelişmeler geleneksel üreticileri rahatsız ederken, bu durumu avantaja çevirmek isteyen firmalar ise son dönemde Orta Doğu'ya yönelik ihracatta Suriyeliler tarafından kurulan firmalarla işbirliği yapma yoluna gidiyor.
- Sektör temsilcilerinin verdikleri bilgilere göre, Avrupalı büyük alıcıların yerli üreticilere yönelik fiyat düşürme baskısı, sektörde kâr marjının baskı altında kalmasına neden oluyor. Söz konusu baskıya karşılık, iplik fiyatları başta olmak üzere üretim maliyetlerinin ise arttığı dikkat çekiyor. Öte yandan, Avrupalı firmaların bir taraftan da başta Balkanlar olmak üzere Avrupa'nın çeşitli bölgelerinde üretim tesisleri kurmayı hedeflediği ve bu yönde yatırımlar yaptığı ifade ediliyor. Bu durumun, önümüzdeki dönemde sektörde yurt dışı rekabetin artmasına yol açacağı düşünülüyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: TÜİK, TCMB, BDDK

RAKAMLARLA PERAKENDE TİCARET SEKTÖRÜ (TEMMUZ 2017)

Yurt İçi Pazar ⁽¹⁾	Aylık	Kümülatif ⁽²⁾	Talep ⁽³⁾	Aylık
Perakende Sektörü Satış Hacim Endek	%2,6	-%0,2	Tüketici Güven Endeksi	68,7
Gıda	-%1,3	-%2,3	Perakende Ticaret Güven Endeksi	108,5
Gıda dışı (akaryakıt hariç)	%4,8	%1,8	3 ay sonrası satış beklentisi	111,3
Elektronik Eşya ve Bilgisayar	%5,0	%1,9	İstihdam⁽⁴⁾	
Mobilya, Beyaz Eşya ve Diğer	-%8,6	-%5,4	Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	1.293.571
Tekstil, Giyim ve Ayakkabı	%19,9	%9,9	Toplam içindeki Pay	%9,2
Eczacılık, Tıbbi Ürünler ve Kozmetik	-%4,9	-%4,7	Ortalama Günlük Ücret (TL)	78,3
Posta ve İnternet Yoluyla Ticaret	%4,3	%10,4	Sektör Sıralaması	79/88
AVM Endeksleri⁽¹⁾			Krediler	
Ciro Endeksi	%18,0	%11,6	Yurt İçi Krediler (milyar TL)	84,2
Verimlilik Endeksi (ciro/m ²)			yıllık % değişim	% 32,7
İstanbul	%27,9	%12,7	Sektörel krediler içindeki pay (%)	% 5,6
Anadolu	%11,2	%8,7	Takipteki Alacaklar Oranı	% 3,6
Ziyaret Sayısı Endeksi	-%2,9	-%1,3		

(1) Yıllık % değişim

(2) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

(3) Eylül 2017 verileridir. (4) Haziran 2017 verileridir.

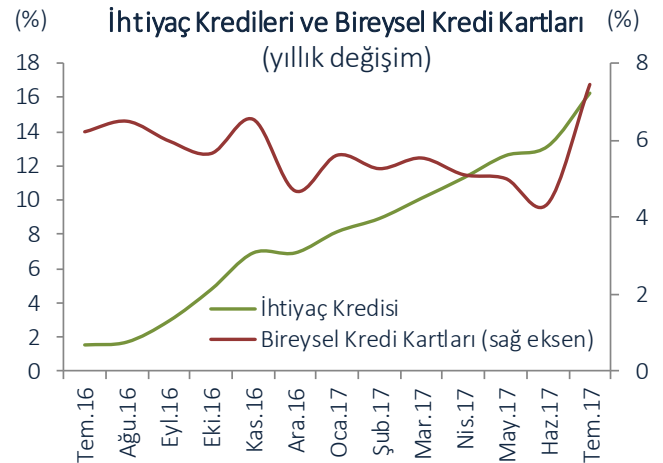
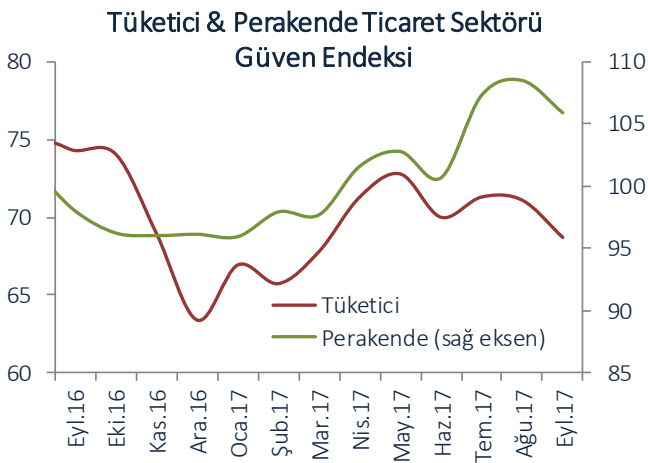
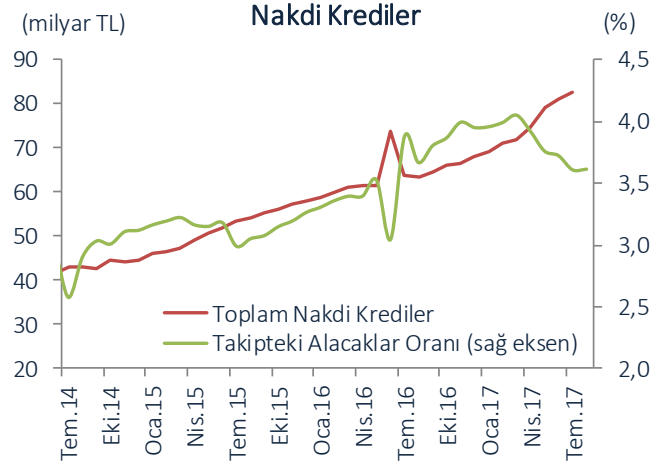
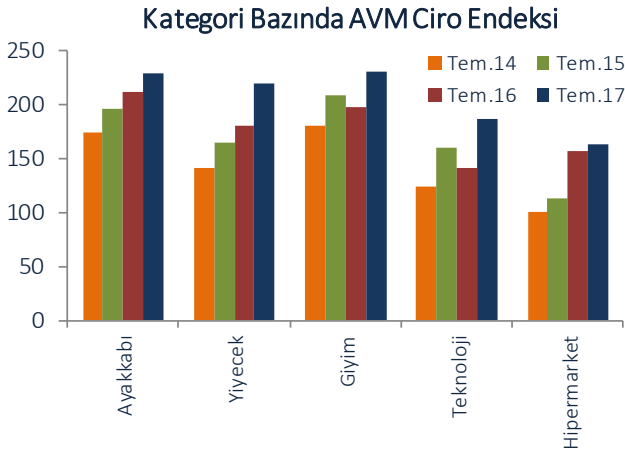
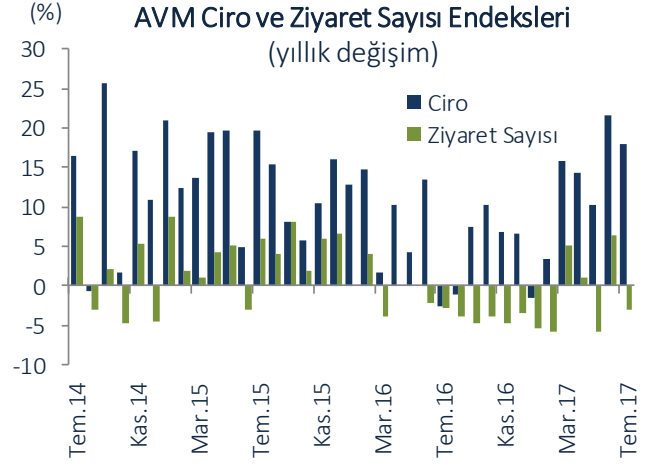
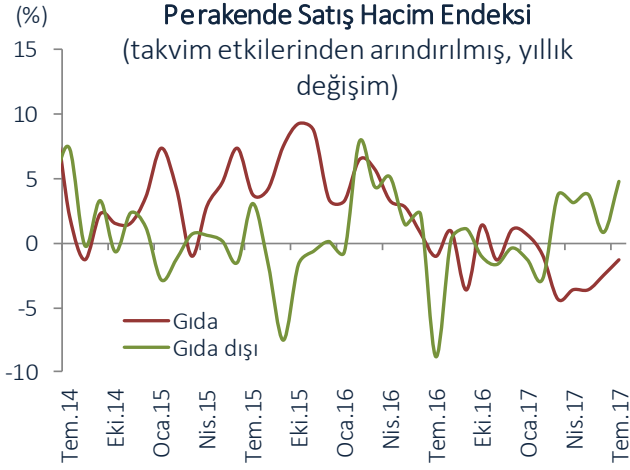
Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

Kaynak: AYD, BDDK, SGK, TÜİK

GÜNCEL GELİŞMELER

- ÖTV ve KDV indirimlerinin beyaz eşya sektöründe yarattığı hızlı büyümeye rağmen mobilyada ertelenen taleplerin tam olarak piyasaya yansımadağı gözleniyor. Ekim ayı itibarıyla beyaz eşyada ÖTV %6,7'ye, mobilyada KDV oranı da %8'den %18'e geri dönecek. Sektör temsilcileri ayrıca 2015'te uygulanmaya başlanan ek ithalat vergilerinin ve kurlardaki hızlı yükselişin perakende sektörü genelinde satışlar üzerinde baskı yarattığını ifade ediyor.
- AVM ciro endeksi Temmuz ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %18 artış kaydederken, Ocak-Temmuz döneminde %11,6 yükseldi. Son dönemde plansız yapılan AVM yatırımlarının sektörde tedirginlik yarattığı gözleniyor. Türkiye genelinde aktif AVM sayısının Temmuz 2017 itibarıyla 379'u bulunduğu, planlanan yeni projelerle bu rakamın 2019'da 540'ı aşmasının beklendiği ifade ediliyor. Bugüne kadar AVM yatırımlarının 15 milyar doları yabancı sermaye olmakla birlikte toplamda 53,5 milyar dolara ulaştığı, son yıllarda ise yer seçimi, ekonomik durum ve fonksiyonunu yitirme gibi nedenlerle AVM'lerin %10'unun sistemden çıkmaya başladığı gözleniyor. Bu durumun yıllardır iç pazara odaklanarak yurt dışı yatırımlarına ağırlık vermeyen perakendecileri bu yıl yurt içinden çok yurt dışı mağazalaşmaya yönelttiği belirtiliyor.
- E-ticaret sektörüne ilişkin bilgi akışını düzenleme amacıyla hazırlanan "Elektronik Ticaret Bilgi Sistemi (ETBİS) ve Bildirim Yükümlülükleri Hakkında Tebliğ" Ağustos ayında Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Tebliğe göre kendilerine ait e-ticaret ortamında faaliyet gösteren hizmet sağlayıcıların ETBİS'e kaydolmaları gerekiyor. Firmalar Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'na yurt içi işlemleri hakkında aylık bazda, sınır ötesi işlemleri hakkında ise yıllık bazda bildirimde bulunacak. Kuruluşların bildirim yükümlülüğü 1 Ocak 2018 tarihinden itibaren başlayacak. ETBİS'e kaydedilen hizmet sağlayıcı ve aracı sağlayıcılar ile bunlara ilişkin gerekli görülen diğer bilgiler Bakanlığın internet adresinden veya oluşturulan "www.eticaret.gov.tr" adresinden ilan edilecek.
- Uzun yıllardır Türkiye pazarına girip girmeyeceği tartışılan ABD'li perakende devi Wal-Mart, İstanbul'daki bölgesel satın alma ofisini kapattı. Wal-Mart 2013 yılında Türkiye'yi daha yakından izlemek ve bölgesel satın almanın merkezi haline getirmek için bir karar alarak perakende sektörünü yakından izlemek, gerekli raporlamaları yapmak ve Orta Doğu bölgesindeki alım-satım işlemlerini düzenlemek amacıyla İstanbul'da bir ofis açmıştı. Şirketin ofisini kapatmasında son dönemde e-ticarette yaşanan gelişmelerin ardından aldığı bazı ülkelerdeki operasyonlarını küçültme kararının etkili olduğu değerlendiriliyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: AYD, TÜİK, BDDK

RAKAMLARLA BEYAZ EŞYA SEKTÖRÜ (AĞUSTOS 2017)

Üretim	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	İç Talep	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Toplam Üretim (bin adet)	2.654	18.956	Yurt içi Satışlar (bin adet)	861	6.076
<i>yıllık % değişim</i>	% 5,4	% 11,6	<i>yıllık % değişim</i>	% 5,7	% 23,6
Kapasite Kullanım Oranı ⁽²⁾	% 83,1	% 78,9	Yurt İçi Ciro Endeksi ⁽⁴⁾ (yıllık % değişim)	% 25,0	% 26,6
Sigortalı Çalışan Sayısı ⁽³⁾ (kişi)	137.885	-	İthalat (bin adet)	51	861
<i>Toplam içindeki pay</i>	% 1,0	-	<i>yıllık % değişim</i>	-47,1%	49,9%
Ortalama Günlük Ücret ⁽³⁾ (TL)	113,7	-	Tüketici Güven Endeksi ⁽²⁾	68,7	69,5
<i>Sektör sıralaması</i>	36/88	-	<i>Dayanıklı tüketim malları satın alma eğilimi</i>	98,1	97,5
Krediler			Konut Satışları (yıllık % değişim)	% 4,7	% 7,7
Toplam Nakdi Krediler ⁽⁴⁾ (milyar TL)	21,6	-	Dış Talep		
<i>yıllık % değişim</i>	% 24,8	-	İhracat (bin adet)	2.009	13.025
<i>Sektörel krediler içindeki pay</i>	% 1,4	-	<i>yıllık % değişim</i>	% 6,5	% 4,8
Takipteki Alacaklar Oranı ⁽⁴⁾	% 3,0	-	İhracat ⁽⁴⁾ (milyon USD)	222,6	1.461,3
			<i>yıllık % değişim</i>	% 22,9	-% 0,3
			Yurt Dışı Ciro Endeksi ⁽⁴⁾ (yıllık % değişim)	% 24,9	% 20,2

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, BDDK, TCMB, SGK

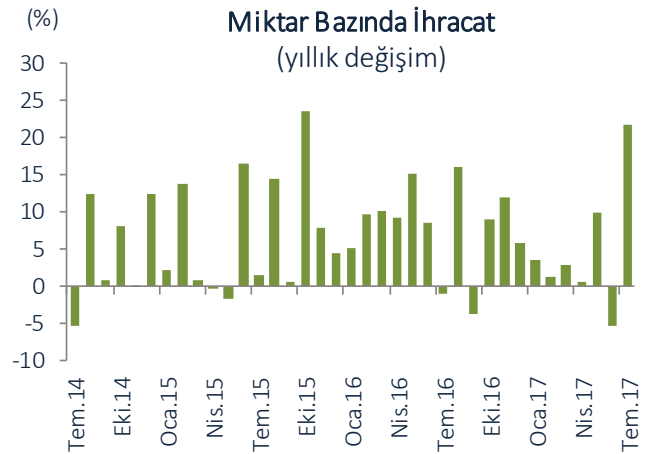
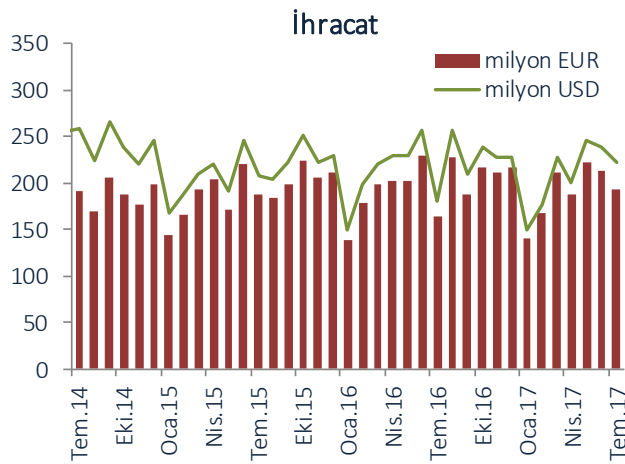
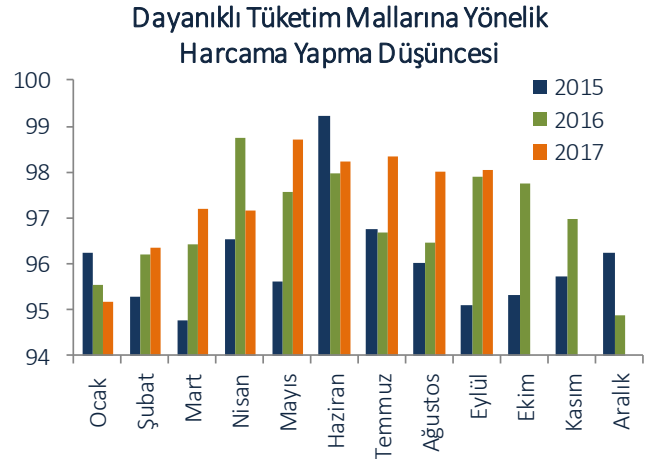
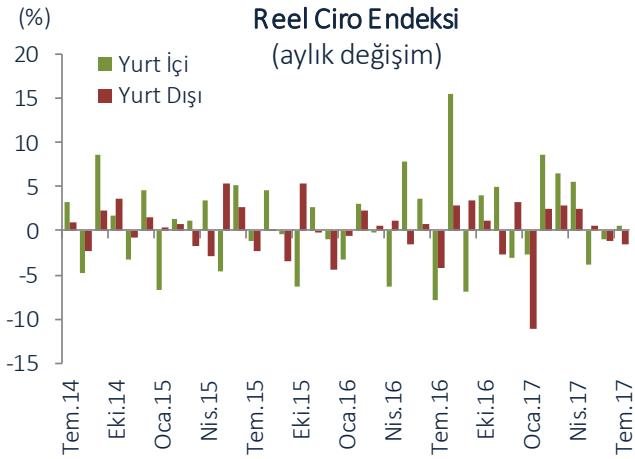
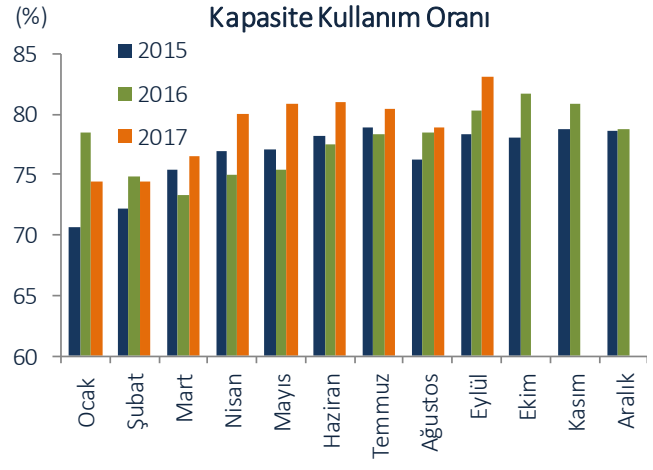
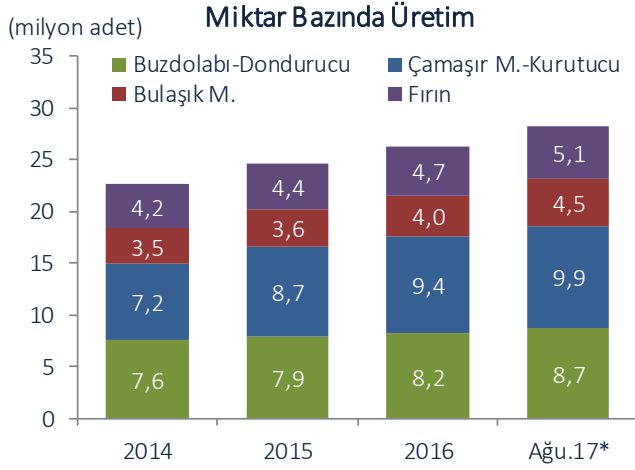
(2) Eylül 2017 verisidir. (3) Haziran 2017 verisidir. (4) Temmuz 2017 verisidir.

Not: Güven endeksleri 0-200 arasında değer alabilmekte, endeksin 100'den büyük olması iyimserliği, 100'den küçük olması ise kötümserliği göstermektedir.

GÜNCEL GELİŞMELER

- Ağustos'ta 4 ana ürün (buzdolabı, fırın, çamaşır ve bulaşık makinesi) kategorisinde üretim bir önceki yılın aynı ayına göre %5,4 arttı. Aynı dönemde miktar bazında yurt içi satışlar yıllık bazda %5,7, ihracat %6,5 yükseldi. İthalatın ise aynı dönemde %47,1 gerilediği izlendi.
- Kamunun iç piyasayı destekleyici tedbirleri ve ihracattaki pozitif seyir paralelinde 2017'nin ilk yarısında beklenenden olumlu bir performans gösteren beyaz eşya sektöründe yılsonu büyüme tahminleri de %5'ten %6-7'lere yükseldi. Öte yandan, ÖTV ve KDV indirimlerinin etkisiyle iç talepte yaşanan canlanmanın, söz konusu uygulamanın Eylül sonu itibarıyla sona ermesiyle yavaşlaması bekleniyor. Bunun yanı sıra iç pazarda talebin öne çekilmesi nedeniyle 2018 yılında büyümenin daha sınırlı kalabileceği düşünülüyor.
- 2018'de ihracatta olumlu seyrin devam edeceği ve sektörün geleneksel pazarı Avrupa'nın yanı sıra yüksek tüketim potansiyeline sahip Afrika bölgesine odaklanacağı belirtiliyor. Bu bölgede özellikle buzdolabı, klima ve derin dondurucu gibi soğutma özelliğine sahip ürünlere yönelik talebin giderek arttığı ifade ediliyor.
- Diğer taraftan, son yıllarda artan kentleşmenin de etkisiyle belirli bir doyumluğa ulaşan beyaz eşya pazarında, hanehalkının alım gücünün artmasıyla yeni nesil ürünlere talebin arttığı izleniyor. Modern konut projelerindeki yüksek oranlı büyüme de başta ankastre eşyalar olmak üzere iç talebi destekliyor. Alım gücündeki iyileşmenin yanı sıra tüketim alışkanlıklarının değişmesine bağlı olarak hanelerde ürün değiştirme oranının da geçmiş yıllara göre hızlandığı ifade ediliyor. Söz konusu gelişmelerin orta ve uzun vadede iç tüketimi destekleyeceği öngörülüyor.

SEKTÖRE BAKIŞ

Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, TÜİK, BDDK, TCMB

(*) yıllıklandırılmış

RAKAMLARLA TURİZM SEKTÖRÜ (AĞUSTOS 2017)

Gelen Ziyaretçi	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾	Yolcu Taşımacılığı	Aylık	Kümülatif ⁽¹⁾
Yabancı Ziyaretçi (bin adet)	4.658	21.984	Dış Hatlar Uçak Trafiği (bin adet)	69,5	394,3
yıllık % değişim	% 46,4	% 26,4	yıllık % değişim	% 13,6	% 2,5
İlk 3 Milliyetin Payı (%)			Dış Hatlar Yolcu Trafiği (milyon kişi)	11,0	55,5
Rusya	% 17,3	% 15,2	yıllık % değişim	% 28,5	% 15,9
Almanya	% 12,3	% 11,4	İç Hatlar Uçak Trafiği (bin adet)	90,2	603,9
İran	% 6,4	% 7,1	yıllık % değişim	% 8,3	% 2,9
İllerin Payı (%)			İç Hatlar Yolcu Trafiği (milyon kişi)	10,6	71,4
Antalya	% 37,1	% 30,9	yıllık % değişim	% 6,1	% 4,4
İstanbul	% 26,8	% 31,7	Konaklama		
Muğla	% 8,7	% 6,6	Otel Doluluk Oranları (%)	% 75,3	% 58,3
Gelir-Gider			yıllık değişim (puan)	21,7	8,3
Turizm Geliri (milyon USD)	2.136	8.783	Ortalama Oda Fiyatları (USD)	106,2	77,7
yıllık % değişim	% 19,3	-% 2,9	yıllık % değişim	% 9,1	-% 13,4
Turizm Gideri (milyon USD)	458	2.242	İstihdam⁽²⁾		
yıllık % değişim	-% 4,4	-% 26,4	İş yeri Sayısı	18.763	-
Krediler			Toplam içindeki Pay	% 1,1	-
Toplam Nakdi Krediler (milyar TL)	61,2	-	Sigortalı Çalışan Sayısı (kişi)	334.161	-
yıllık % değişim	% 27,4	-	Toplam içindeki Pay	% 2,4	-
Sektörel krediler içindeki pay	% 4,1	-	Ortalama Günlük Ücret (TL)	88,8	-
Takipteki Alacaklar Oranı (%)	% 2,6	-	Sektör Sıralaması	64/88	-

(1) Yılbaşından ilgili ay sonuna kadar olan zamanı kapsamaktadır.
(2) Haziran 2017 verisidir.

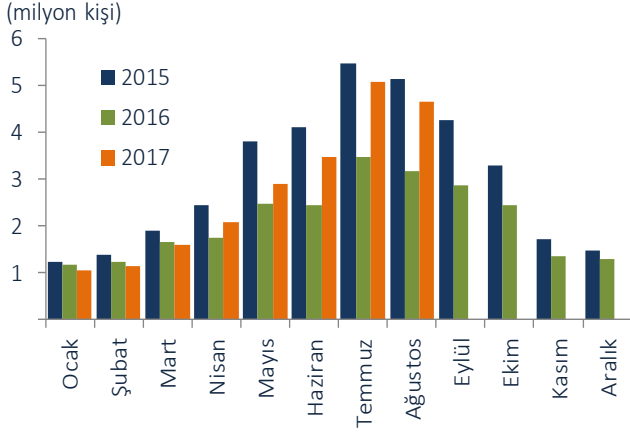
Kaynak: Kültür ve Turizm Bakanlığı, SGK, BDDK, DHMİ, TÜROB

GÜNCEL GELİŞMELER

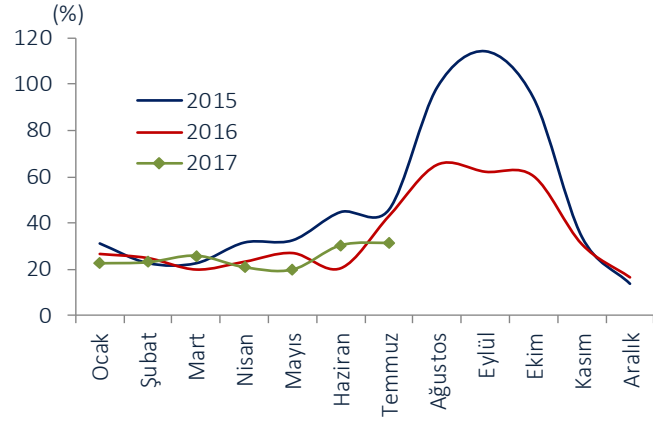
- Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) verilerine göre, 2017'nin ilk yarısında dünya genelinde seyahat eden turist sayısı 36 milyon kişi artışla 598 milyon oldu. Söz konusu dönemde uluslararası turist sayısında yıllık bazda kaydedilen %6'lık büyüme 2010 yılından bu yana görülen en hızlı artışa işaret etti. Söz konusu büyümede Akdeniz ülkelerine yönelik talebin güçlenmesinin yanı sıra önceki yıllarda büyük kayıp yaşayan Türkiye, Mısır ve Tunus gibi ülkelerdeki toparlanma da etkili oldu.
- Turizm sektörünü canlandırmaya yönelik yeni teşvikler gündeme geliyor. 26 Eylül 2017 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan düzenlemeyle 2017 yılsonuna kadar Türkiye'ye kruvaziyerle minimum 750 yabancı turist getiren Kültür ve Turizm Bakanlığı'ndan A grubu belgeli seyahat acentalarına turist başına 30 dolar destek ödemesi yapılması kararlaştırıldı. Ayrıca Hükümet'in 2018-2020 dönemine ilişkin Orta Vadeli Program hedeflerine ulaşmak için hazırladığı Torba Yasa taslağında Hazine taşınmazları üzerinde irtifak hakkı bulunan turizm tesislerinin lehtar ve kiracılarına doğrudan satışının yapılabilmesi veya tesislerin kira sürelerinin 49 yıla uzatılabilmesi imkanı yer alıyor.
- Haziran 2017 itibarıyla yurt içinde turizm sektörü kredilerinin illere göre dağılımı incelendiğinde, İstanbul %40 ile en yüksek payı alırken, onu %30 ile Antalya ve %8 ile Ankara takip etti. İstanbul Ocak-Ağustos 2017 döneminde Ekonomi Bakanlığı'nın yatırım teşvik programı kapsamında da en fazla otel yatırımı başvurusu yapılan il oldu. 2017'nin ilk yarısında Şanlıurfa %25,7 ve Afyon %17,6 ile turizm kredilerinde en yüksek takip oranına sahip iller olarak öne çıktı.
- Birçok otelin %100 doluluk oranına ulaştığı 10 günlük Kurban Bayramı tatilinde yurt içinde 1,5 milyar TL'si konaklama sektöründe olmak üzere 10 milyar TL'lik gelir elde edildiği tahmin ediliyor.
- Son yıllarda yabancı turist sayısında sıkıntı yaşanan ve yerli turizme daha fazla odaklanan sektörde Türkiye Seyahat Acentaları Birliği (TÜRSAB) daha önce hiç tatile çıkmamış alt gelir grubuna yönelik uygun şartlarda turizm kredisi sağlanması konusunu gündeme getirdi. Dört kişilik bir ailenin seyahat edebilmesi için 24-36 ay vadeli, düşük faizli ve ortalama 5.000TL tutarında krediye ihtiyaç duyabileceği değerlendiriliyor.
- Kültür ve Turizm Bakanı Numan Kurtulmuş turizm sektöründe 2017 yıl genelinde 30 milyon turist, 2023'te ise 50 milyon turist ve 50 milyar USD tutarında turizm gelirine ulaşmayı hedeflediklerini belirtti. Kurtulmuş söz konusu hedefe ulaşmak için pazar çeşitlendirmesi yoluyla Asya ülkelerine ve ürün çeşitlendirmesi yoluyla dağ, spor ve sağlık turizmine odaklanacaklarını ifade etti.

SEKTÖRE BAKIŞ

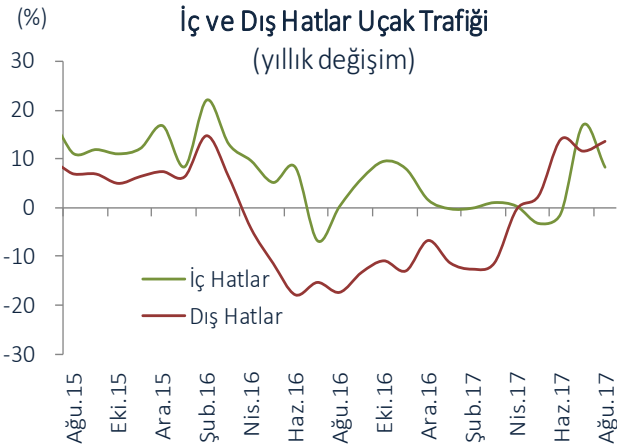
Gelen Yabancı Ziyaretçi Sayısı

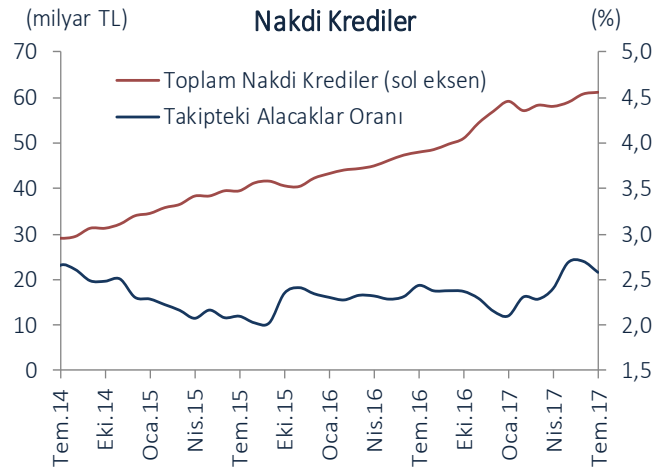
Net Seyahat Gelirleri/Dış Ticaret Açığı

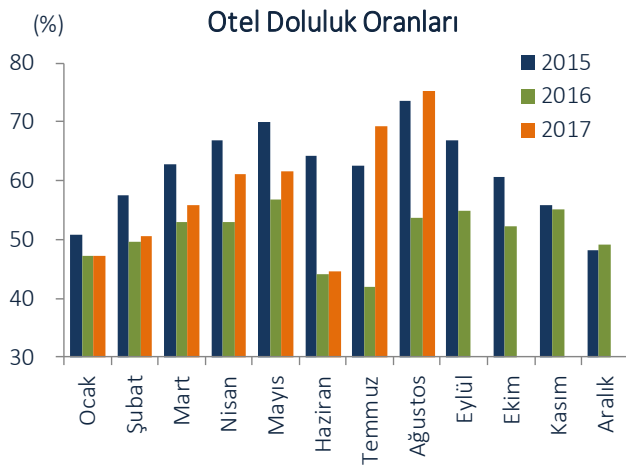
İç ve Dış Hatlar Uçak Trafikliği (yıllık değişim)

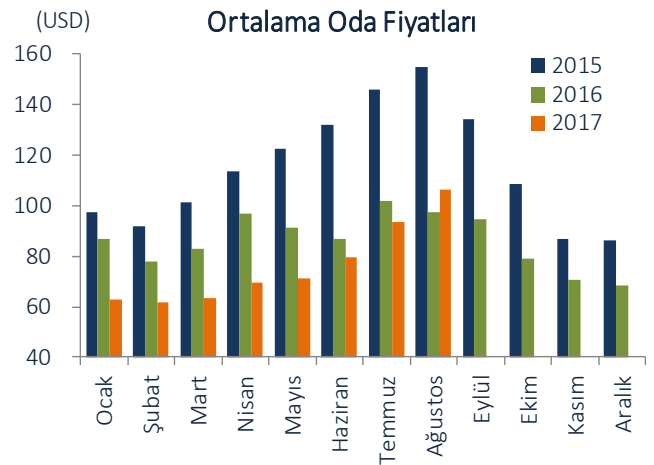
Nakdi Krediler

Otel Doluluk Oranları

Ortalama Oda Fiyatları

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürler - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Müdür Yrd.
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.